

РОЛЬ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ ТА СУСПІЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ У МІЖДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ

Е.А. Сиромолот, аспірант кафедри державного управління,
публічного адміністрування та економічної політики,
керівник Інформаційного центру Асоціації європейських
прикордонних регіонів

Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця,
м. Харків

Ефективна публічна дипломатія та розвинуті суспільні комунікації відіграють важливу роль у наближенні України до членства у Європейському Союзі (ЄС) та сприяють розвитку міжнародних відносин з країнами членами ЄС.

Один із наріжних принципів євроінтеграції України визначених в Угоді про Асоціацію з ЄС [1] є сприяння ефективній багатосторонності для посилення відносин між Сторонами Угоди. Основи функціонування Європейського Союзу пов'язані з досягненням високого рівня співпраці в усіх сферах міжнародних відносин, щоб просувати міжнародну систему, засновану на зміцненні багатосторонньої співпраці та належному глобальному управлінні[2].

Важливим на нашу думку на сучасному етапі формування міждержавних відносин між Україною та країнами ЄС є розбудова міжнародного міжрегіонального співробітництва на місцевому та регіональному рівнях в рамках доступних для України політик міждержавного партнерства та інструментів ЄС у сфері територіального та транскордонного співробітництва, розширення ЄС, інших територіальних інструментів галузевого та секторального співробітництва і міждержавного управління розвитком територій, організації співпраці громад та регіонів України з європейськими інституціями та асоціаціями.

Тому, метою проведеного дослідження є оцінка чинників впливу на розвиток публічної дипломатії та суспільних комунікацій в рамках участі України, у тому числі на місцевому та регіональному рівнях представництва, у політиках багаторівневого партнерства та інструментах ЄС у сфері міждержавного управління розвитком територій, галузевого та секторального співробітництва.

На нашу думку, на сучасний стан розвитку публічної дипломатії та суспільних комунікацій України впливають наступні чинники, а саме:

МЗС України розробила змістовну Стратегію публічної дипломатії[3], яка цілеспрямована на формування позитивного іміджу України у світ через розбудову стратегічних комунікацій між державними і недержавними інституціями за основними напрямками публічної дипломатії, а саме культурна, економічна, експертна, кулінарна, науково-освітня, спортивна і цифрова дипломатії з визначеннями географічними пріоритетними країнами для зовнішньої політики України;

Суспільні комунікації в рамках Угоди про Асоціацію визначені у главі 26 «Співробітництво з питань громадянського суспільства» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» передбачають залучення організацій громадянського суспільства до реалізації цієї Угоди, зокрема моніторингу її виконання в рамках Платформи громадянського суспільства, а також до розвитку двосторонніх відносин Україна – ЄС[1];

Співробітництво між Україною та ЄС у сфері регіонального розвитку, спрямована на налагодження взаємодії між представниками місцевої та регіональної влади України та ЄС у рамках Комітету регіонів ЄС (КР); реалізація регіонального рівня проектів за рахунок фінансових інструментів та фінансових установ ЄС; участь у реалізації програми транскордонного співробітництва та програми територіального співробітництва «Східного партнерства»; участь у реалізації Стратегії ЄС для Дунайського регіону та Дунайської транснаціональної програми; співробітництво з Об'єднаним дослідницьким центром Єврокомісії у розробці регіональних стратегій розумної спеціалізації; залучення регіонів України до діяльності європейських регіональних асоціацій[4];

Визначений виклик «Неготовність системи управління регіональним розвитком до процедур та кращих практик ЄС», пріоритет «Розвиток багаторівневого врядування, наближення системи управління регіональним розвитком до процедур та кращих практик ЄС» та стратегічна ціль “Розбудова ефективного багаторівневого врядування” у оновленій державній стратегії регіонального розвитку України 2021-2027 рр. [5];

Мета прийнятого новітнього Закону України «Про міжнародне територіальне співробітництво України» - формування та поглиблення дружніх, у тому числі добросусідських і взаємовигідних, відносин його суб'єктів і учасників, що сприятимуть спільному вирішенню завдань місцевого, регіонального та державного розвитку і актуалізує на нашу думку розробку напряму розвитку публічної дипломатії та суспільних комунікацій, його інструментарію на місцевому і регіональному рівнях для ефективної участі громад та регіонів України у міждержавному управлінні розвитком

територій та виконання перед вступних зобов'язань Україною, як державн кандидата у члени ЄС[6];

Особливостями розвитку публічної дипломатії в умовах воєнного стану [7] та оцінки сучасних актуальних проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики[8].

Одже, перспективи подальших досліджень пов'язані з вивченням досвіду розвитку публічної дипломатії та суспільних комунікацій на місцевому та регіональному рівнях, які виникають в рамках стратегічного планування розвитку функціональних типів територій громад та регіонів України, формуються у відносинах з країнами членами «Східного Партнерства», забезпечують функціонування інструментів розширення ЄС, які регулюють розвиток європейського територіального співробітництва та процес створення на цій основі інструментарію розвитку публічної дипломатії та суспільних комунікацій, у тому числі для участі громад та регіонів України у політиках ЄС у сфері публічного управління розвитком територій.

Актуальним напрямом розвитку публічної дипломатії та суспільних комунікацій України з огляду на історію роботи АЄПР з Україною[9], на нашу думку, є створення інструментів підтримки довгострокових відносин громад та регіонів України з Асоціацією європейських прикордонних регіонів, як з найстарішою та впливовою європейською асоціацією, яка представляє інтереси прикордонних територій ЄС, підтримує розвиток транскордонного співробітництва, розвиває багаторівневого управління, парадипломатію[10] та партнерства з європейськими інституціями та інститутами, напрямом діяльності яких є регіональний розвиток та територіальне співробітництво.

Список використаних джерел

1. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 № 1678-VII. Дата оновлення 30.11.2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

2. CONSOLIDATED VERSIONS OF THE TREATY ON EUROPEAN UNION AND THE TREATY ON THE FUNCTIONING OF THE EUROPEAN UNION. Official Journal of the European Union. Дата звернення від 07.06.2016. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12016ME%2FTXT>

3. Стратегія публічної дипломатії міністерства закордонних справ України на 2021-2025 роки. URL:

<https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%97/public-diplomacy-strategy.pdf>

4. Регіональне співробітництво. URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/galuzeve-spivrobitnictvo/regionalne-spivrobitnictvo>

5. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки: Постанова КМУ від 15 березня 2024 р. № 305. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/940-2024-%D0%BF#n10>

6. Про міжнародне територіальне співробітництво України: Закон України від 24 квітня 2024 року № 3668-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3668-20#Text>

7. Дипломатія воєнного часу: оцінка “чотири з плюсом”. URL: <https://prismua.org/scorecards2022/>

8. Актуальні проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики // Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції (Львів, 20 квітня 2023 р.). – Львів: НУ ЛП, 2023. – 302 с. <https://lpnu.ua/sites/default/files/2022/pages/18734/5-kh-vseukrainska-naukovo-praktichna-konferenciya.pdf>

9. Gavkalova, N., Syromolot, E., Guillermo Ramírez, M., Mullan, C., & Lytovchenko, Y. (2024). The significance of the Council of Europe’s governance tool “Territorial and cross-border cooperation” for regional development: Literature review. *Development Management*, 23(2), - P. 56-69. <https://doi.org/10.57111/devt/2.2024.56>

10. Аміров А. О. Парадипломатія в зовнішньополітичному виборі України: «П’яте колесо» чи акселератор європейської інтеграції? *НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ «ПОЛІТИКУС»* 2021. Випуск 4. - С. 14–19. DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2021-4.2>

НЕОБХІДНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

В.К. Сідельнікова, к. п. н., доцентка
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди, м. Харків

Малий бізнес є важливою складовою соціально-економічної системи будь-якої країни, а його значення важко переоцінити. У національній